

Károly átvehette a 2009. évi média díjat (*EMS Broadcast Meteorologist Award*), míg Szabó Péter utazási díjat (*Young Scientist Travel Award*) nyert „*The evaluation of extreme precipitation and temperature indices based on regional cli-*

mate models at the Hungarian Meteorological Service” című előadásáért.

Az értekezletekre, a gyűlésre és magára a konferenciára a METEO-France konferencia központjában került sor, 14 év után immár másodszor Toulouse-ban.

A konferencia öt fő témacsoportba sorolta a szakterületeket:

- meteorológiai alkalmazások (*Applications of Meteorology - ECAM*)
- légkör és vízkörzés (*The Atmosphere and Water Cycle*)
- tájékoztatás és képzés (*Communication and Education*)
- éghajlat (*Climatology*)
- számszerű előrejelzés (*Numerical Weather Prediction*)

A öt fő témakör 25 szekcióban mutatta be eredményeit szóban és a kapcsolódó poszter szekciókban. Az elhangzott előadások és bemu-

tatott poszterek szerzőinek száma, beleértve az összes társszerzőt meghaladja az 1400-at. A konferencia résztvevők száma persze, ennél jóval alacsonyabb. Az mindenképp elmondható, hogy az EMS éves konferencia az európai meteorológustársadalom jelentős részét érinti. Magyar részről öt poszter került kiállításra, négy szóbeli előadás elhangzása mellett egy szekció elnöklésre is sor került.

S befejezésül, ez itt a reklám helye, máris el lehet kezdeni a készülést a következő konferenciára. Az EMS 10. éves találkozója és a 8. Európai alkalmazott klimatológiai konferencia (*European Conference on Applied Climatology - ECAC*) 2010. szeptember 13–17 között lesz a svájci Zürichben.

Dunkel Zoltán

SZŐLŐ ÉS KLÍMA KONFERENCIA KŐSZEGEN

Hazánkban nagy hagyományai vannak a szőlőtermesztésnek, majd erre épülve a borkultúrának. Az ország különböző borvidégein évszázadok óta foglalkoznak ezzel a tevékenységgel. Évszázadokkal ezelőtt királyi rendeletek szabályozták a borkészítés szabályait. A szigorú törvényeket a borok minősége érdekében hozták. Az idők során volt, amikor inkább a mennyiségi szemlélet uralkodott a bortermelésben, így háttérbe kerültek a minőségi mutatók. Manapság egyre inkább előtérbe kerül azon irányzat, hogy inkább kevesebb legyen a bor mennyisége, de annak a minősége „közelítsen a tökéleteshez”.

Ezért merült fel a gondolat 2008-ban, hogy hasznos lenne az olyan konferencia, ahol a szőlőtermesztők és a borkészítés szakemberei megismerhetnék azokat a tudományos eredményeket, melyeket az időjárás-, az éghajlat- és a szőlőtermesztés kutatói munkájukban értek el. Az interdiszciplináris konferencia sok értékes, a gyakorlatban is hasznosítható tapasztalatot eredményez a termelés valamelyik ágában dolgozók számára. A gondolat a Magyar Meteorológiai Társaság Szombathelyi Csoport elnökétől származik, így ennek egyenes következménye lehetett a kőszegi helyszín kiválasztása.

Kőszegen 1740 óta – Európában, sőt a világon is egyedülálló, hogy – minden évben Szent György napon (április 24.) reggel a városhoz tartozó dűlőkben levágnak néhány hajtást, utána pedig ezeket berajzolják a

„Szőlő jövősenek könyve” oldalaira. Az egyedülálló „gyűjtemény” hasznos tudományos adatbázis, amit többféle tudományterület képviselői is vizsgáltak már korábban is.

A konferencia gondolatát a megvalósulás követte, mert Kőszeg Város Önkormányzata, a Magyar Meteorológiai Társaság Szombathelyi Csoportja, a Debreceni Egyetem Meteorológiai Tanszéke, az Országos Meteorológiai Szolgálat, a Budapesti Corvinus Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete és az Európai Borlovagrend Magyarországi Konzulátusa támogatásával és szervezésében 2009. április 25-én megrendezték az 1. Szőlő és Klíma Konferenciát.

A megnyitón *Huber László* – Kőszeg polgármestere – szólt a kőszegi bortermelés hagyományairól. *Major György* – a Magyar Meteorológiai Társaság elnöke – kiemelte a konferencia fontosságát, majd pedig *Pécze Györgynek* a *Légkörben* 1982-ben megjelent cikkét méltatta, mely a „Szőlő jövősenek könyve” elemzésével foglalkozott.

A tudományos programot 38 kutató 16 előadása adta.

Magyar szerzőkön kívül olasz kutatók munkáját is megismerhették a hallgatók, ők a szőlő érésének folyamatát a klíma változásával hozták összefüggésbe.

A klímaváltozásnak a szőlőtermesztésre gyakorolt hatása az itthoni kutatásokban is erősen megjelent, mert több előadás is taglalta ezt. Több évtizedes tapasztala-

tokat összegezték a megfigyelések, melyekből a szerzők mértékadó következtetéseket vonhattak le [Vitányi-Gál-Makra: A tokaji bor mennyiségi és minőségi jellemzőinek alakulása az elmúlt 100 évben ...; Tar-Hajdu: A szőlő produkciójának összefüggése az időjárási elemekkel; Hajdu: Az aktív hőösszeg, a genotípus és a fenológiai fázis közötti kapcsoltság szőlőnél; Teszlák-Csikászné-Kozma: Hogyan befolyásolhatja a klímaváltozás a szőlőtermesztést?; Pajtókné-Tari-Mika: A FÖLDRAJZ nEtSZKÖZ-KÉSZLET bővítése az éghajlatváltozással, valamint az éghajlatváltozásnak a szőlőtermesztésre gyakorolt hatásával; Dunkel: A hosszú fenológiai adatsorok alkalmazásának lehetősége az éghajlat-változási vizsgálatokban; Mika-Bihari-Csima-Németh-Szépszó: Hazánk borvidégeinek múltbeli (1961–1990) és várható (2021–2050) éghajlati feltételei; Ladányi: A klímaváltozás hatásainak kockázati aspektusai a szőlészeti kutatásokban].

A „Szőlő jövésének könyve” (és más európai források) alapján készített fenológiai adatsorok használatával lehetséges hőmérsékleti rekonstrukciókról szóló előadásnak [Kiss-Wilson: 17–19. századi kőszegi szőlő fenológiai adatsorokon alapuló tavaszi-nyári hőmérsékleti rekonstrukciók] tudománytörténeti jelentősége is volt. Ugyancsak történeti megfigyelések adták az alapját a Tokaj-Hegyalján, a szőlő- és aszútermesztés gyakorlatában is remekül hasznosítható prezentációnak [Zelenák: Természeti megfigyelések és történelmi tapasztalatok Tokaj-Hegyalján a szőlőtermesztés és aszú termelés területén].

Vas megyei orvosok kezdeményezésre indultak korábban a Vas-hegyen készített borok összetevőire vonatkozó vizsgálatok, melyek újabban a pincék mik-

roklimatikus jellemzőinek hatásaival bővültek [Tarján-Kovács-Dinya-N. Uhrin-Szatmáry: Az időjárás és a pinceklíma hatása a bor polifenol tartalmára].

A Somlón épített támfalak mikroklíma megváltoztató tényezőkként értelmezhetők, amire a talajhőmérséklet mérésével lehet következtetni [Zentai-Németh: Támfalak hatása a mikroklímára a somlói borvidéken].

A konferencián a szőlővel kapcsolatos növényvédelmi vizsgálatok eredményei is nagyobb számban szerepeltek [Mikulás-Varga: Az időjárás hatása a szőlő károsítóira és az ellenük való védekezésre; Puskás-Barczikay-Nowinszky-Kúti: Feromon csapdával gyűjtött tarka szőlőmolyok (*Lobesia botrana* Den et Schiff.) egyedszáma a Puskás-féle időjárási frontokkal összefüggésben; Kúti-Barczikay-Nowinszky-Puskás: Feromon csapdával gyűjtött tarka szőlőmolyok (*Lobesia botrana* Den et Schiff.) egyedszáma a holdfázisok függvényében; Taksonyi-Marácz-Tracsal: Változó időjárási tényezők hatása a Keszthely környéki szőlőültetvények lisztharmat fertőzöttségére].

Az 1. Szőlő és Klíma Konferencia legfontosabb tanulsága, hogy törekedni kell arra, hogy az elméleti kutatók tudományos eredményei eljuthassanak a gyakorló szakemberekhez. Ehhez nyújtott nagy segítséget a Kőszegi Önkormányzat anyagi támogatása, aminek eredményeként szép program-füzet jelent meg a konferencián elhangzott előadások összefoglalójával. A tervek szerint a Magyar Meteorológiai Társaság támogatásával a tanulmányok is publikálásra kerülnek. A CD-n kiadott tanulmányok várhatóan eljutnak a kutatóhelyekre, a könyvtárakba és a szőlőtermesztő gazdaságok szakembereihez is.

Puskás János

KITÜNTETÉS

A Magyar Köztársaság elnöke
a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt
kitüntetését adományozta

dr. Szalai Sándornak

az OMSZ éghajlatkutatójának

a statisztikai klimatológiai kutatások terén végzett
nemzetközileg is elismert színvonalas munkájáért.

A kitüntetését Szabó Imre környezetvédelmi és vízügyi miniszter
az augusztus 19-én rendezett ünnepség keretében nyújtotta át Szalai Sándornak.